

Топчій Василь Васильович,
професор кафедри кримінального
права та кримінології Університету
державної фіскальної служби
України, доктор юридичних наук,
професор

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ: ПРАКТИКА ДАНІЇ

За даними Світового банку, щорічно у всьому світі дають, а значить і отримують, \$ 1,5 трлн хабарів – близько 2% глобального ВВП. Ця «хвороба» вразила сотні держав і навіть встигла зруйнувати деякі з них. Корупціонери є скрізь: від Сомалі до Нової Зеландії.

Дослідження розглядуваного явища більш ніж в 150 країнах світу, спрямоване на складання рейтингу корупції різних країн і вивчення політичних і соціальних процесів називається «Індекс сприйняття корупції» або «The Corruption Perceptions Index» (CPI).

Згідно із рейтингом, який виставляється після дослідження у відкритий доступ, за останньою інформацією, така країна як Данія, очолює такий список, як сама некорумпована країна. І хоча Данія займала за останні роки перші рядки цього рейтингу, але не досягла максимального балу.

Політика «абсолютної нетерпимості» – один з найбільш дієвих кроків прийнятих у боротьбі з корупцією. Особливістю цього методу є ініціатива від донорських агенцій. Головним пунктом цієї політики є занесення до контрактів компаній особливого пункту, в якому обумовлюється, що компанія не може приймати або давати «хабарі».

Умови контракту є двосторонніми, тобто виконувати їх зобов'язані дві сторони, що значно знижує ризик корумпованості агентств.

Жителі на території своєї держави мають «Торгову Раду Данії», яка дозволяє громадянам звернутися за порадою щодо боротьби з корупцією на будь-якому рівні, починаючи від звичайних життєвих питань і закінчуючи корпоративними справами.

Такий делікатний підхід до позбавлення від проблем, дозволяє упевнитися в мудрості і практичності мислення людей, а так само прийнятими ними діях.

На нашу думку, особливо важливим елементом боротьби з корупцією в Данії є наявність достойної заробітної плати населення, що дає можливість забезпечити соціальний рівень життя. Так, в країні, з урахуванням різних галузей економіки, державного і приватного сектора, мінімальна заробітна плата в Данії у 2018 році становить 110

датських крон на годину (близько 14,5 євро), тобто щомісяця понад 2 000 євро. У порівнянні з іншими країнами Євросоюзу, це дуже хороший показник. Але потрібно враховувати високу вартість життя і ставки прибуткового податку в Данії, які варіюється в середньому від 8 до 56,5%.

За офіційними даними датського статистичного управління, середня зарплата в Данії в 2018 році становить 38 854 крон в місяць до сплати податків, що за поточним курсом еквівалентно 5215 євро. Після всіх обов'язкових відрахувань у місцевих працівників залишається близько 3100 євро. В інших скандинавських країнах доходи (брутто) трохи нижче. Наприклад, середня зарплата в Норвегії 43 800 норвезьких крон (близько 4750 євро), в Швеції 40 260 шведських крон (близько 3890 євро), а в Фінляндії 3418 євро [1].

Професія	Крон в місяць	Євро в місяць
Керівники компанії	101 332,53	13 595
Лікарі	69 238,74	9 290
Фармацевти	63 617,55	8 535
Юристи	60 341,41	8 095
Інженери	55 296,45	7 420
Учені	53 678,63	7 200
Програмісти	53 669,35	7 200
Бухгалтера	53 046,71	7 120
Журналісти	48 232,13	6 470
Вчителів в середніх школах	46 467,04	6 235
Викладачі у вузах	44 891,20	6 020
Медсестри	38 676,90	5 185
Двірники	34 452,13	4 615

У порівнянні з Україною, зазначені показники вказують, що українське населення навіть не отримує заробітної плати двірника в Данії, а соціальний рівень населення дуже низький.

В якості додаткових важелів впливу Данія посилює

антикорупційне законодавство. Однією з останніх серед антикорупційних заходів, стало посилення кримінальної відповідальності за корупцію в публічному секторі: з трьох до шести років позбавлення волі, а санкція за корупцію в приватному секторі збільшена з одного року до чотирьох років позбавлення волі.

Як наслідок, в результаті соціологічного опитування: «Чи стикалися Ви з корупцією», позитивно відповіли лише три відсотки громадян Данії. Для порівняння в Україні, такий показник дорівнює 98,6 відсотка.

Проте, згідно опублікованій у липні 2018 року доповіді про виконання Данією рекомендацій, експерти Ради Європи з питань боротьби з корупцією (GRECO) прийняли рішення розпочати, відносно країни, процедуру невідповідності у зв'язку з відсутністю достатніх заходів щодо запобігання корупції серед парламентарів та працівників судової системи. GRECO зробило висновок, що Данія задовільно виконала лише одну з шести рекомендацій, винесених більше чотирьох років тому.

Незважаючи на те, що рівень корупції в Данії вважається одним з найнижчих в Європі, необхідно прийняття конкретних заходів з попередження та боротьби з корупцією. GRECO рекомендує Данії розробити кодекс етики для парламентаріїв, який буде дійсно використовуватися, ефективно дотримуватися і застосовуватися.

На основі викладеного вище можемо зробити висновок, що боротися з корупцією не так легко та просто. Видозміна корупції та її адаптація до реалій розвитку світу зумовлюють нас до постійного вдосконалення антикорупційних процесів. Досвід Данії є безумовним, але також потребує деяких корективів, хоча у порівнянні з Україною, нашої державі ще потрібно дуже багато над цим працювати.

Список використаних джерел

1. Минимальная и средняя зарплата в Дании URL: <http://hochusvalit.com/daniya/zarplata-v-danii> (Дата звернення: 22.11.2018).